

תקנות מסילות הברזל (שינוע חומרים מסוכנים), התשנ"ט-1999¹

בתוקף סמכויותי לפי סעיפים 56 ו-57 לפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972 (להלן - הפקודה), ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת לפי סעיף 48(א) לחוק-יסוד: הממשלה, וסעיף 2(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, אני מתקין תקנות אלה:

פרק א': פרשנות

הגדרות

(תיקון התשס"ג)

1. בתקנות אלה -

"אזור סכנה" - מקום בתחום מסילת ברזל או שלוחת מסילת ברזל שבו מבוצעות פעולות שינוע, אחסנה או אריזה של חומר מסוכן או מקום שבו מתבצע עיתוק של קרונות חומרים מסוכנים;

"אירוע חומר מסוכן" - אירוע שבו חומר מסוכן יצא משליטת המערכות הייעודיות או משליטתו של אדם;

"בעל חומר" - בעל חומר מסוכן או סוכנו;

"גז" - לרבות אדי חומר מסוכן;

"המכלה" - מילוין של יחידות מטען לתוך מכולה או ריקוןן של יחידות מטען מתוך מכולה;

"המנהל" - המנהל הכללי של מסילות הברזל או מי שהוא הסמיכו בכתב לענין תקנות אלה, כולן או חלקן;

"המפקח" - המפקח על התעבורה כהגדרתו בחוק שירותי הובלה, התשנ"ז-1997, לרבות - עד להוצאתן של תקנות על פי חוק זה - מפקח שמינה שר התחבורה לענין צו הפיקוח;

"הנחיות אימ"ו/איל"ו" (הארגון הבינ-לאומי לספנות)/הארגון הבינ-לאומי לעבודה) - הנחיות המתייחסות לאריזה ולהמכלה של מטען במכולות או בכלי רכב - IMO/ILO Guidelines for Packing Cargo in Freight Containers or Vehicles, כפי שהן מוגדרות בקודקס של "אימ"ו", שעותקיהן מופקדים לעיון הציבור במשרדי הנהלת רכבת ישראל;

"הספר הכתום" (Orange Book) - ספר "המלצות להובלת חומרים מסוכנים", שפרסם ארגון האומות המאוחדות בנוסחו המעודכן מזמן לזמן, שעותקים ממנו מופקדים לעיון הציבור במשרד הנהלת רכבת ישראל, במשרד התחבורה אצל מנהל המחלקה למטענים ולשינוע חומרים מסוכנים ובמרכז המידע הארצי האחוד לחומרים מסוכנים בפיקוד העורף שברמלה;

"חומר מסוכן" - חומר מן החומרים המוגדרים על פי התנאים שבספר הכתום כחומרים מסוכנים, או חומר בעל תכונה דומה, בכמות העולה על המינימום המפורט בתוספת הראשונה לצו הפיקוח;

"חומר מסוכן ארוז" - חומר מסוכן המשונע או המאוחסן באריזה, לרבות אריזה אשר שימשה לאחסנת חומר מסוכן, אלא אם כן נוקתה משאריות החומר המסוכן, אם תכונות החומר המסוכן מאפשרות זאת בבטיחות ותוויות הסימון של החומר המסוכן הוסרו ממנו;

"חומר מסוכן בצובר" - חומר מסוכן המשונע או המאוחסן, ללא אריזת ביניים, בכלי קיבול המהווה חלק בלתי נפרד מקרון, או בכלי קיבול המותקן על קרון, לרבות כלי קיבול ריק שהכיל חומר מסוכן ולא נוקה לאחר מכן ואשר תוויות הסימון של החומר המסוכן לא הוסרו ממנו ;

"חומר מתלקח" - חומר דליק בכל מצב צבירה, כהגדרתו בספר הכתום, ולגבי חומר מתלקח נוזלי שנקודת ההבזקה שלו בגביע סגור - לפי שיטת האגודה האמריקנית לבחינת חומרים - ASTM 93 D (לפי התקן האמריקני לבחינת חומרים, כרך D תקן 93) - היא טמפרטורה של 61 מעלות צלסיוס או פחות, ובגביע פתוח לא יותר מ-65.6 מעלות צלסיוס ;

"כלי קיבול" - לרבות מכל, מכולה או אריזה אחרת מכל מין וסוג, בין אם הם מותקנים על קרון ובין אם לאו ;

"מיתקן" - אזור הסמוך למסילת ברזל שבתחומו ציור, חומרים ומסוף לשינוע חומרים מסוכנים מקרונות משא או אליהם, לרבות מיתקני מילוי או מחסנים ;

"מכון מוסמך" - מכון שהסמך המפקח לבצע בדיקה של מכלים המקובעים על קרונות-מכל ושל אופן קיבועם ;

"מנהל תחנה" - מי שהמנהל הסמיכו לתפקיד מנהל תחנת רכבת או ממלא מקומו ;

"מסילת ברזל" או "מסילה" - כמשמעותה בסעיף 2 לפקודה, למעט פסקאות (5) ו-(6) ולמעט שלוחה ;

"מספר או"ם" (UN Number) - מספר בן ארבע ספרות לזיהוי חומר מסוכן או קבוצת חומרים מסוכנים שקבעה ועדת המומחים של האו"ם להובלת מטענים של חומרים מסוכנים (United Nations Committee of Experts on the Transport of Dangerous Goods) (להלן - ועדת המומחים), כמפורט בספר הכתום ;

"מפעיל מיתקן" - לרבות בעל מיתקן, מורשהו של בעל מיתקן או חוכרו של מיתקן ;

"מרכז השליטה והבקרה" - מרכז השליטה והבקרה הארצי על תנועת הרכבות ברכבת ישראל ;

"עיתוק קרונות" - פעולת המיון (Marshalling) החיבור והניתוק של קרונות על מסילת ברזל, לרבות העברה ממסילה למסילה ;

"צו הפיקוח" - צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (שירותי הובלה ושירותי גרורים), התשל"ט-1978 ;

"קבוצת אריזה" - קבוצת אריזה על פי רמת הסיכון של חומר מסוכן (Group Packaging) לפי הסיווג שנקבע בספר הכתום ;

"קבוצת סיכון" (UN Class) - מספר, המורכב מספרה אחת או שתיים לציון סוג הסיכון של החומר המסוכן, שקבעה ועדת המומחים והמספר פורסם בספר הכתום ;

"קוד פעולת חירום" - קוד המורכב מספרות ומאותיות, המפרט את הפעולות שאותן יש לנקוט בעת אירוע חומר מסוכן, והכלול בספר HAZCHEM (Hazardous Chemicals) שעותקיו מופקדים לעיון הציבור במרכז המידע הארצי האחוד של המשרד לאיכות הסביבה ופיקוד העורף, הממוקם בפיקוד העורף ברמלה ובמשרדי הנהלת רכבת ישראל ;

"קודקס של אימ"ו" - הקודקס הבין-לאומי הימי למטענים מסוכנים שפרסם אימ"ו - IMDG Code (International Maritime Dangerous Goods Code) שעותקו מופקד לעיון הציבור במשרדי מינהל הספנות והנמלים במשרד התחבורה ;

"קרונות חומרים מסוכנים" - קרונות שבהם מצוי חומר מסוכן בצובר או חומר מסוכן ארוז, במצב מוצק, נוזל או גז, או קרונות ריקים שנפרקו מחומר מסוכן אך לא נוקו ממנו, למעט קרון שטוח ללא מטען;

"רייד" (RID) Regulations Concerning the International Carriage of Dangerous Goods - by rail - האמנה האירופית להובלת חומרים מסוכנים ברכבת, שעותק שלה מופקד לעיון הציבור במשרד הנהלת רכבת ישראל, במשרד התשתיות הלאומיות ובמשרד התחבורה אצל מנהל המחלקה למטענים ולשינוע חומרים מסוכנים;

"רכבת חומרים מסוכנים" - רכבת שבה קרונות משא מחוברים לקטר, המובילים חומרים מסוכנים בצובר או חומרים מסוכנים ארוזים;

"שינוע" - לרבות הובלה, פריקה או טעינה, עיתוק, העברה מכלי קיבול לכלי קיבול, שטעון, מדידת כמות (Ullaging) ניקוי או אוורור כלי קיבול, וכיוצא באלה;

"שלוחה" - קטע מסילת ברזל שבקצהו או סמוך לו מוצב מיתקן;

"תחנת היעד" - תחנת הרכבת או השלוחה שאליה מובל החומר המסוכן מתחנת המוצא לצורך פריקתו;

"תחנת המוצא" - תחנת הרכבת או השלוחה שבה מוטען החומר המסוכן וממנה הוא מובל לתחנת היעד.

פרק ב': הוראות כלליות

הודעה על מטען חומר מסוכן

2. (א) בעל חומר יודיע על כוונתו לשנעו ברכבת למנהל תחנת המוצא;

היה המקום המיועד לטעינה שלוחה - יודיע למנהל תחנת הרכבת הקרובה ביותר לשלוחה בכיוון השינוע.

(ב) ההודעה תהיה בכתב לפי טופס 1 בתוספת הראשונה (להלן - ההודעה), ותימסר למנהל התחנה 12 שעות לפחות לפני המועד שנועד לשינוע החומר המסוכן, אלא אם כן אישר המנהל מסירתה בפרק זמן קצר מזה.

(ג) בעל החומר יציין בהודעה את שם החומר המסוכן, את מספר האו"ם שלו, את קבוצת הסיכון, את קבוצת האריזה, את מקום הטעינה המיועד ואת מקום הפריקה המיועד של החומר המסוכן, וכן את משקלו בקילוגרמים; יוטען החומר המסוכן במכולות - יציין גם את מספר המכולות ביחידות מכולה באורך 20 רגל, 30 רגל ו-40 רגל, לפי סוג האריזה, וכן את משקלה (ברוטו) בקילוגרמים של כל מכולה.

(ד) ההודעה תכלול התחייבות של בעל החומר לשלם את מחירי ההובלה והוצאות מיוחדות שייגרמו כתוצאה מאירוע חומר מסוכן, למעט אירוע חומר מסוכן שנגרם שלא באחריותו.

(ה) ראה מנהל תחנת המוצא כי לא מתקיימים תנאי בטיחות מתאימים לשינוע מטען החומר המסוכן ברכבת - יודיע על כך לבעל החומר ולא יקבלו לשינוע ברכבת.

תנאים לביצוע הובלה

3. (א) לא יובל חומר מסוכן ברכבת חומרים מסוכנים אלא אם כן מילא בעל החומר אחר הוראות תקנת משנה (ב) ונהג הרכבת מילא אחר הוראות תקנת משנה (ג).

(ב) בעל החומר יוציא שטר מטען לגבי הובלת חומר מסוכן, המכיל את הפרטים המפורטים בתקנה 4, ימסור את העתקו לידי מנהל תחנת המוצא ויצרף אליו כרטיס חירום הכולל את הפרטים שבטופס 2 שבתוספת הראשונה; היתה תחנת המוצא שלוחה - ימסור בעל החומר את העתק שטר המטען וכרטיס החירום לידי מנהל תחנת הרכבת הקרובה ביותר למיתקן בכיוון השינוע.

(ג) נהג רכבת לא יוביל רכבת חומרים מסוכנים, אלא אם כן -

(1) הרכבת מצוידת בפריטי ציוד מגן אישי תקינים וראויים לשימוש מידי בעבורו ובעבור עוזרו, והוא או עוזרו מצוידים במכשיר קשר נייד תקין;

(2) הוא ועוזרו קיבלו הדרכה בבטיחות השינוע של חומרים מסוכנים בעשרים וארבעה החודשים האחרונים שקדמו לביצוע הובלה;

(3) הוא מחזיק בכרטיס החירום ובתעודת הובלה שהוציא מנהל תחנת המוצא, על פי העתק שטר המטען, שנמסרו לו כאמור בתקנת משנה (ב).

שטר מטען

4. (א) שטר מטען להובלת חומר מסוכן יכיל פרטים אלה:

(1) שם בעל החומר, מענו, מספרי הטלפון והפקסימילה שלו; היה החומר המסוכן מובל במסגרת שטעון (Transshipment) בין-נמלי ים - יראו את חברת הספנות בלבד כבעלת החומר;

(2) תחנת המוצא ותחנת היעד של המטען המובל לפי שטר המטען;

(3) תאריך הוצאת שטר המטען;

(4) השם המלא של מקבל החומר המסוכן, מענו, ומספרי הטלפון והפקסימילה שלו;

(5) שמו המלא של החומר המסוכן, משקלו בקילוגרמים, מספר האו"ם שלו, קבוצת הסיכון וקבוצת האריזה שלו, תיאור האריזות וקוד פעולת החירום המתייחס אליו;

(ב) לשטר המטען תצורף הצהרת בעל החומר בנוסח לפי טופס 3 בתוספת הראשונה לגבי מטען שהוא חומר מסוכן ארוז, או הצהרת מפעיל המיתקן בנוסח לפי טופס 4 בתוספת הראשונה לגבי מטען שהוא חומר מסוכן בצובר.

אריזה והמכלה של חומר מסוכן

(תיקון התשס"ג)

5. (א) אריזת חומר מסוכן תהיה בהתאם לדרישות ולהוראות רי"ד.
(ב) חומר מסוכן במכולה ייארז, יומכל וישונע בהתאם להנחיות אימ"ו/איל"ו.

הפרדת מכולות חומרים מסוכנים

6. מכולות של חומרים מסוכנים יוטענו על קרונות הרכבת לפי הוראות הפרדה שבתוספת השניה (להלן - הוראות הפרדה). לא יוטענו כאמור מכולות חומרים מסוכנים שהובלתם טעונה היתר לפי הוראות הפרדה אלא אם כן נתן המנהל היתר בכתב כאמור בהוראות הפרדה.

חובת זהירות

7. (א) כל אדם העוסק בשינוע מטען של חומר מסוכן או הבא במגע עם מטען חומר מסוכן הנמצא באזור סכנה, ינקוט את כל אמצעי הזהירות הדרושים למניעת התלקחות אש, התפוצצות, דליפה או כל נזק אחר בעת שינועו.

(ב) המנהל רשאי להורות לכל אדם להפסיק כל עבודה הנעשית בתחום המסילה, ומנהל התחנה רשאי להורות על הפסקת עבודה כאמור בתחום התחנה, אם ביצוע העבודה מהווה סכנה בעת שינוע חומר מסוכן; ניתנה הוראה כאמור, על מקבל ההוראה למלא אחריה.

מניעת אירוע חומר מסוכן

8. (א) בעל חומר ומפעיל מיתקן, כל אחד בתחמו, ינקטו אמצעי זהירות הנדרשים למניעת אירוע חומר מסוכן באזור סכנה.

(ב) מנהל התחנה שבה מתבצעת פעולת פריקה או טעינה של חומר מסוכן, יודא כי אמצעי הטיפול שהותקנו בתחום התחנה יהיו תקינים ומוכנים להפעלה, וכי בתחום התחנה לא מתבצעת כל עבודה שיש בה סכנה בשל הקרבה לחומר המסוכן.

איסור עישון

9. (א) לא יעשן אדם באזור סכנה.

(ב) מפעיל מיתקן לשינוע חומר מסוכן מתלקח או נפיץ, יציב במיתקן שלטי אזהרה רבועים האוסרים על עישון, כולל הסימול הבין-לאומי, שמידותיהם לא יפחתו מ-60×60 ס"מ, בשפות עברית, ערבית ואנגלית, באותיות ברורות לעין שגובהן עשרה ס"מ לפחות.

עבודות לפי היתר

10. (א) לא יעשה אדם עבודות ניקוי, שפשוף, ריתוך או גירוד חלקי מתכת, או כל מלאכה אחרת, שבמהלכן עלולים להתפזר גצים או להיווצר אדים נדיפים של חומר מתלקח באזור סכנה או ברכבת חומרים מסוכנים מתלקחים, או בקרונות חומרים מסוכנים מתלקחים, ללא היתר מראש בכתב מאת המנהל, ולענין עבודות כאמור בשלוחה - מבעל השלוחה או מי מטעמו. עם הוצאת ההיתר יעביר בעל השלוחה את העתקו למנהל התחנה הסמוכה.

(ב) לא יינתן היתר לביצוע עבודות כאמור ברכבת חומרים מסוכנים או בקרונות חומרים מסוכנים שבהם חומר מתלקח אלא אם כן נבדקו הרכבת או הקרון ונמצאו חופשיים מגז מתלקח.

מאור

11. פעולות פריקה וטעינה של חומרים מסוכנים במסילות הברזל, ייעשו בתנאי תאורה מספקת ונאותה ובאמצעי תאורה בטוחים שאינם עלולים לגרום לפיצוץ או להתלקחות אש.

שימוש בציוד חשמלי

12. לא ישתמש אדם באזור סכנה בציוד חשמלי מיטלטל אלא אם כן הציוד בטוח לשימוש בהתאם לתקנות 6, 7-101 לתקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן-1990.

הודעה ופעולות בעת אירוע חומר מסוכן

13. (א) נודע לעוסק בשינוע או באחסנה של חומר מסוכן בתחום המסילה או השלוחה על אירוע חומר מסוכן יודיע על כך מיד למרכז השליטה והבקרה ולמנהל התחנה שהאירוע אירע בתחומה או בקרבתה.

(ב) נודע למנהל התחנה על אירוע חומר מסוכן בתחום התחנה או בקרבתה, לרבות השלוחה הקרובה אליה, יודיע על כך למרכז השליטה והבקרה וינקוט פעולות כמפורט להלן:

- (1) יורה על ביצוע פעולות השינוע המתאימות לצמצום היקף אירוע החומר המסוכן, לרבות, אם התעורר צורך בכך, על גרירת קרונוט אל מחוץ לאזור מאוכלס, והכל בהתאם לנסיבות האירוע ובתיאום עם מרכז השליטה והבקרה;
- (2) יאסור גישת אנשים בלתי מוסמכים וכלי רכב למקום האירוע.

(ג) נודע למרכז השליטה והבקרה על אירוע חומר מסוכן ינקוט את הפעולות הדרושות בכל הנוגע לתנועת הרכבות, למניעת נזק לאדם או לרכוש, יזעיק את משטרת ישראל, את שירותי הכבאות וההצלה, את נציג המשרד לאיכות הסביבה וכן את בעל החומר, וידווח על האירוע למנהל ולכל הגורמים המופקדים על הנושא ברכבת ישראל.

(ד) בעת אירוע חומר מסוכן, חייב מפעיל מיתקן או בעל החומר, אם נדרש לכך בידי משטרת ישראל או בידי מרכז השליטה והבקרה, לשלוח אנשים מיומנים מטעמו המצוידים באמצעי מיגון וטיפול המתאימים לחומר המסוכן.

שינוע מקרונוט באירוע חומר מסוכן

14. בעת אירוע חומר מסוכן או לאחריו, לא יבצע אדם שינוע חומר מסוכן מקרונוט חומרים מסוכנים לכלי קיבול אלא בהוראת משטרת ישראל, לאחר שנועצה במנהל ובנציג המשרד לאיכות הסביבה ובנוכחות בעל החומר.

נוכחות נציג בעל החומר או מפעיל המיתקן

15. (א) המנהל רשאי להורות לבעל חומר או למפעיל מיתקן כי נציג מטעמו, הבקיא בחומר המסוכן ובאמצעים שיש לנקוט בעת אירוע חומר מסוכן, יהא נוכח בעת אירוע חומר מסוכן.

(ב) אירעה תאונה או תקלה שבעטיה קיים, לדעת המנהל, חשש לאירוע חומר מסוכן בעת ההובלה או בעת הימצאותו של החומר המסוכן במסילה, רשאי הוא להורות לבעל חומר או למפעיל מיתקן כי נציג מטעמו, הבקיא בחומר המסוכן ובאמצעים שיש לנקוט בעת אירוע כאמור, יהא נוכח באזור המסילה שבו קיים חשש לאירוע חומר מסוכן; בעל החומר או מפעיל המיתקן, לפי הענין, ימלא אחר הוראות המנהל.

בדיקת אמצעי בטיחות

16. (א) קיים, לדעת המנהל, חשש כי לא נתקיימו אמצעי הבטיחות הדרושים לשינועו של החומר המסוכן, רשאי הוא להורות לבעל החומר להמציא לו, לצורך בדיקה, את כל המסמכים והתעודות הנוגעים למטען החומר המסוכן ולבטיחות שינועו, לרבות לאופן האריזה של החומר המסוכן, ומשהורה כן - על בעל החומר למלא אחר ההוראה בתוך פרק הזמן הנקוב בה.

(ב) המנהל רשאי לבדוק טובין שלא הוצהר עליהם שהם חומר מסוכן כאשר קיים, לדעתו, חשד סביר כי הם חומר מסוכן, וחובה על כל אדם הנוגע לענין להגיש את העזרה הנחוצה לביצוע כל בדיקה כאמור.

(ג) נערכה בדיקה כאמור בתקנות משנה (א) ו-(ב) ונמצאו ליקויים באמצעי הבטיחות, או נמצא כי הטובין הם חומר מסוכן אף שלא הוצהר עליהם כך, יחויב בעל המטען בהוצאות הבדיקה, מבלי לגרוע מאחריותו הפלילית בגין אי קיום תקנות אלה.

הרחקת חומר מסוכן

17. המנהל רשאי להורות לבעל חומר או למפעיל מיתקן להרחיק, בתוך פרק זמן שיקבע, כל חומר מסוכן מתחום המסילה, לרבות חומר מסוכן המצוי ברכב, אם לדעתו דרוש הדבר כדי למנוע סכנה לאדם או לרכוש; סירב בעל חומר או מפעיל המיתקן לעשות כן או שלא היה אפשר להודיע לו על הדרישה - רשאי המנהל לפעול כאמור ולחייב את בעל החומר או את מפעיל המיתקן בהוצאות הרחקת החומר המסוכן בהתאם לנסיבות הענין.

הדרכה במיתקן

18. (א) לא יבצע אדם פעולות טעינה או פריקה של חומר מסוכן לקרון או מקרון אלא אם כן הודרך בידי מפעיל המיתקן או מטעמו בכל הקשור לשיטות, לציוד, לאחסון, לאמצעי הזהירות ולפעולות החירום הנוגעות לסוגי החומר המסוכן המשונע במיתקן.

(ב) מפעיל מיתקן יקיים הדרכת רענון בנושאים האמורים לעובדי מיתקן העוסקים בטעינה ובפריקה של חומר מסוכן לקרונות ומהם, אחת לשנים עשר חודשים לפחות.

(ג) מפעיל מיתקן ינהל רישום של נושאי ההדרכה ושל מועדי ההדרכה, לרבות הדרכת הרענון, והמשתתפים בהן.

שילוט אזור הטעינה והפריקה

19. בעת ביצוע טעינה או פריקה של קרונות חומרים מסוכנים באזור סכנה, יציב מפעיל המיתקן שילוט האוסר על אנשים בלתי מורשים בידו להיכנס לשטח הפריקה או הטעינה.

כניסת קרונוות למיתקן

20. מפעיל מיתקן בשלוחה יאפשר, בכל עת, לפי דרישת מרכז השליטה והבקרה או מנהל התחנה שבקרבתה או שבתחומה נמצא המיתקן, החזרה לתחום השלוחה של קרונוות חומר מסוכן שיצאו מהמיתקן, או הכנסה לתחום השלוחה של קרונוות חומר מסוכן המיועדים אליו.

איסור שהייה

21. קרונוות חומרים מסוכנים או רכבת חומרים מסוכנים, לא ישהו בתחנת רכבת מעל לזמן הדרוש לביצוע ההיערכות לנסיעה, ובכלל זה הבדיקה והעיתוק של הקרונוות, אלא אם כן הורה מרכז השליטה והבקרה אחרת.

תנאים מוקדמים להובלה למיתקן וממנו

22. לא יוביל אדם על המסילה קרונוות חומרים מסוכנים שהוטענו או שנפרקו במיתקן, אלא לאחר שמפעיל המיתקן ביצע את הפעולות המפורטות להלן:

- (1) הקרונוות נותקו מכל הצינורות, הכבלים והאבזרים האחרים שחוברו אליהם לצורך הטעינה על קרונוות חומרים מסוכנים או הפריקה מהם;
- (2) כל פתחי הקרונוות ומכסיהם נסגרו ונאטמו וכל ברזי הטעינה או הפריקה נסגרו ואובטחו;
- (3) מפעיל המיתקן או מורשהו נתן אישור בחתימתו, לפי טופס 4 בתוספת הראשונה כי בוצעו כל הפעולות כאמור בפסקאות (1) ו-(2) ומסר את האישור החתום טרם ביצוע ההובלה, לידי מנהל תחנת המוצא; היתה תחנת המוצא שלוחה - יימסר האישור החתום לידי נהג הרכבת.

עיתוק קרונוות

23. לא יבוצע עיתוק קרונוות חומרים מסוכנים אלא בהתאם להוראות המנהל.

נסיבות המונעות ביצוע הובלה

24. נוצרו נסיבות המונעות ביצוע הובלת חומר מסוכן, יודיע המנהל על כך לבעל החומר, ובעל החומר יהיה חייב, אם יידרש לכך, לפנות את החומר המסוכן מתחום המסילה ולקבלו לרשותו עד שיוסרו הנסיבות האמורות.

פרק ג': חומר מסוכן בצובר

ביקורת על סידורי בטיחות

25. (א) מפעיל מיתקן יערוך, מדי שישה חודשים, ביקורת של סידורי הבטיחות במקום הטעינה והפריקה במיתקן וידווח למנהל, בכתב, על תוצאותיה, בתוך 7 ימים מיום הביקורת.
- (ב) מפעיל מיתקן יתקן את הליקויים שגילה בביקורת הבטיחות, בתוך 30 ימים מיום הביקורת או בתוך התקופה שקבע המנהל, ויודיע על כך למנהל.
- (ג) לא תיקן מפעיל המיתקן את הליקויים שנתגלו בביקורת הבטיחות, רשאי המנהל להורות כאמור בתקנה 26.

הפסקת הובלה

26. המנהל רשאי להורות על הפסקה של הובלת חומרים מסוכנים בצובר מהמיתקן ואליו, אם ראה כי תנאי הבטיחות במיתקן אינם נאותים.

אמצעי מיגון

27. (א) המנהל או מי שהוא הסמיך לענין זה, לרבות מנהל תחנה, וכן מפעיל מיתקן, כל אחד בתחום אחריותו, יודאו כי כל העוסק בפעולות שינוע של חומר מסוכן בצובר קיבל הדרכה מתאימה לשמירת כללי הבטיחות וכי הועמדו לשימוש אמצעי מיגון מתאימים למקרה של אירוע חומר מסוכן.
- (ב) הועמדו לשימוש אמצעי מיגון כאמור - חובה על העוסק בפעולת שינוע להשתמש בהם, הכל בהתאם להוראות שניתנו לו במסגרת ההדרכה שקיבל לפי תקנה 18.

מניעת נזק

28. מפעיל מיתקן ינקוט את כל האמצעים הדרושים כדי שחומר מסוכן בצובר לא יבוא במגע עם חומר אחר אשר כתוצאה ממנו עלול להיגרם נזק כלשהו.

כניסה לקרון

29. (א) מפעיל מיתקן יודא כי לא ייכנס אדם לקרון שבו משונע או שונע חומר מסוכן בצובר אלא אם כן תכולת הגז באותו קרון נמדדה בידי אדם בעל הסמכה מתאימה שאישר כי בקרון יש די חמצן לנשימה ואין בו גזים מסוכנים העלולים לסכן את הנכנס.
- (ב) במקרים מיוחדים שבהם נחוצה כניסת אדם לקרון שבו משונע או שונע חומר מסוכן קודם לעריכת הבדיקה כאמור בתקנת משנה (א), ומטעמים של מניעת נזק או סכנה, יודא מפעיל המיתקן כי הנכנס מצויד במיגון מתאים ובכלל זה מערכת נשימה פתוחה, ביגוד מגן וגלאי גזים ומיומן בשימוש בהם, וכי מחוץ לקרון יהיו אמצעי מעקב והשגחה על הנכנס ואמצעים לסיוע לו ולחילוץו.
- (ג) לא יכניס אדם לקרון כאמור בתקנת משנה (ב) חומר העלול לגרום התלקחות או מכשיר העלול לגרום לניצוץ או להתלקחות, אלא אם כן נקט אמצעים למניעת התלקחות.

בטיחות קרונוט

30. מפעיל מיתקן לא יטעין ולא יורה על הטענת קרון בחומר מסוכן בצובר טרם ביצוע בדיקת הבטיחות של המכל שעל גבי הקרון בידי אדם שהוא הדריכו והסמיכו לעריכת הבדיקה האמורה, ונמצא כי המכל שנועד לטעינה עמד בבדיקה ומתאים לטעינת החומר המסוכן בצובר.

שילוט וסימון קרונוט

31. (א) בעל חומר יסמן כל קרון של חומר מסוכן בצובר בשלט אזהרה, וכן בסימן אזהרה שיתאימו לחומר המובל באותה עת; שלט וסימן כאמור ייקבעו במקום שיועד להם על גבי הקרון ובעל החומר יודא כי יהיו נקיים וברורים לעין בכל עת ושצבעם יהיה יציב ואינו ניתן למחיקה.

(ב) צורתם, צבעם ותוכנם של שלט האזהרה ושל סימן האזהרה, יהיו בהתאם לקבוע בתוספת השלישית.

(ג) נפרק מקרון חומר מסוכן בצובר, חייב בעל החומר, לאחר שוידא שהקרון נקי משיירי החומר המסוכן, להסיר או לכסות את שלט האזהרה ואת סימני האזהרה מן הקרון, אלא אם כן הקרון נועד להוביל אותו חומר מסוכן בקביעות.

(ד) מפעיל מיתקן ייתן בחתימתו הצהרה לפי טופס 4 בתוספת הראשונה, כי בוצעו כל הפעולות כאמור בתקנות משנה (א) ו-(ב), וימסור את האישור החתום, טרם ביצוע ההובלה, לידי מנהל תחנת המוצא; היתה תחנת המוצא שלוחה - יימסר האישור לידי נהג הרכבת.

(ה) מפעיל מיתקן ומנהל תחנה שבהם הוטען או נפרק חומר מסוכן בצובר יודאו, טרם נסיעת הקרונוט, כי נתקיימו הוראות תקנה זו.

בדיקות תקופתיות

32. (א) לא יסיע אדם ברכבת קרון-מכל ולא יוביל מכולת מכל (Isotank) או כלי קיבול אחר על גבי קרון, המיועדים להובלת חומר מסוכן, אלא אם כן עמדו בבדיקה שערך מכון מוסמך.

(ב) בעל קרון מכל, מכולת מכל או כלי קיבול אחר יבצע בדיקה תקופתית לתקינותם בהתאם להוראות מכון מוסמך; תדירות הבדיקות התקופתיות תהא בהתאם לקביעת המפקח.

מניעת אבק

33. בעל החומר ומפעיל מיתקן ינקטו אמצעים מתאימים למניעת פליטת אבק ממתען חומר מסוכן בצובר המשונע בקרון, כל זמן שמטען כאמור מצוי על גבי קרון.

מניעת אבק נפיץ

34. בעל חומר ומפעיל מיתקן שבו משונע חומר מסוכן בצובר שעל פי תכונת החומר עלול לפלוט אבק נפיץ, ינקטו את כל האמצעים המתאימים למניעת התפוצצות כל זמן שהחומר המסוכן מצוי בקרון או משונע ממנו או אליו.

קרן דולף

35. (א) מפעיל מיתקן לא יטעין חומר מסוכן בצובר בקרון אם קיים חשש של דליפת החומר.
(ב) נתגלתה, במהלך נסיעת רכבת, דליפה בכלי קיבול הטעון חומר מסוכן בצובר, שאיננה מגיעה כדי אירוע חומר מסוכן, יודיע על כך נהג הרכבת למרכז השליטה והבקרה ויפעל על פי הוראותיו.

אמצעי זהירות בגזים

36. בעל חומר ומפעיל מיתקן של חומר מסוכן בצובר שהוא גז, המשנע חומר מסוכן ברכבת, ינקוט אמצעים, כנדרש לפי כל דין, למניעת התפשטות או התלקחות הגז בתחום המסילה.

פרק ד': חומר מסוכן ארוז

אריזת חומר מסוכן וסימונה

37. (א) בעל חומר מסוכן ארוז לא ימסור להובלה ברכבת חומר כאמור, אלא אם כן -
(1) אם החומר המסוכן הארוז מיובא - הוא נארז באריזה מתאימה לחומר המסוכן שבה לפי הוראות ר"ד ;
(2) אם החומר המסוכן הארוז נארז בישראל - הוא נארז באריזה מתאימה לחומר המסוכן הארוז בה מהסוג שאישר המפקח.
(ב) אריזה חיצונית של חומר מסוכן, ובכלל זה מכולה המכילה חומר מסוכן, תסומן בהתאם לנדרש בצו הפיקוח.
(ג) בטרם יימסר חומר מסוכן להובלה, יבדוק בעל החומר את קיומם של כל אלה :
(1) אריזת החומר המסוכן עמידה בפני כל סיכון סביר ונאטמה לחלוטין ;
(2) האריזה נושאת תוויות סימון מתאימות המתארות את החומר המסוכן הארוז בה ואת סיכוניו.

הסרת תוויות סימון מאריזה ריקה

38. (א) בעל חומר לא יאפשר את הסרת תוויות הסימון של החומר המסוכן מעל אריזתו הריקה כל עוד האריזה לא נוקתה משיירי החומר המסוכן.
(ב) רוקנה אריזת חומר מסוכן ונוקתה - יסיר בעל החומר המסוכן את התוויות מעל האריזה הריקה עם סיום ניקויה.

המכלה או ריקון של חומר מסוכן

39. (א) בתחום המסילה לא יבוצעו פעולות המכלה או ריקון של חומר מסוכן ארוז למכולה או ממנה.

(ב) המנהל רשאי במקרים מיוחדים, לאשר פעולות המכלה או ריקון של חומר מסוכן ארוז למכולה או ממנה, ובלנד שפעולות אלה ייעשו בהתאם להנחיות אימ"ו/איל"ו, והחומר המסוכן הארוז יפונה מיד.

איסור אחסון חומר מסוכן ארוז

40. (א) לא יאוחסן חומר מסוכן ארוז בתחום המסילה.
(ב) לא יימצא חומר מסוכן ארוז בתחום המסילה זולת לפרק הזמן הדרוש לצורך ארוז שינועו.

רכב הטעון בחומר מסוכן ארוז

41. (א) בעל כלי רכב הטעון בחומר מסוכן ארוז או נהג כלי רכב כאמור, לא ישהה את רכבו בתחום המסילה מעבר לזמן הנדרש לביצוע הפעולה שלשמה נכנס עם הרכב לתחום המסילה.
(ב) בעל רכב להובלת חומר מסוכן ארוז או נהג רכב כאמור, לא ישאיר בתחום המסילה חומר מסוכן ללא השגחה.
(ג) המנהל רשאי להגביל כניסת רכב טעון חומר מסוכן לתחום המסילה או להגביל את תנועתו בתחום המסילה.

אמצעי זהירות בכלי קיבול

42. (א) בעל חומר ומפעיל מיתקן יודאו כי ינהגו בכלי קיבול של חומר מסוכן ארוז בזהירות, כך שלא ייפלט או יישפך ממנו חומר מסוכן בתחום המסילה.
(ב) לא ינקה אדם בתחום המסילה כלי קיבול של חומר מסוכן ארוז ולא יפקיר בה כלי קיבול כאמור.
(ג) לא יפתח אדם בתחום המסילה כלי קיבול המכיל חומר מסוכן ארוז או המכיל שיירי חומר מסוכן, ולא יטפל בו באופן המאפשר פליטה או שפיכה ממנו של חומר מסוכן או שייריו אלא בתיאום עם המנהל.

פרק ה': הוראות שונות

שמירת דינים

43. תקנות אלה באות להוסיף על כל דין לענין חומרים מסוכנים ולא לגרוע ממנו.

עונשין

44. העובר על הוראה מהוראות תקנות אלה - דינו מאסר שישה חודשים או קנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, או שני העונשים כאחד.

תחילה

45. תחילתן של תקנות אלה 90 ימים מיום פרסומן.

תוספת ראשונה²

תוספת שניה³

(תקנה 6)

תוספת שלישית⁴

(תקנה 31(ב))

כ"ט באדר התשנ"ט (17 במרס 1999)

אריאל שרון

שר התשתיות הלאומיות

¹ ק"ת 5975, התשנ"ט (25.5.1999), עמ' 838 (ת"ט בק"ת התשי"ס, עמ' 444).
תיקון: ק"ת 6242, התשס"ג (11.6.2003), עמ' 736.
² התוספות - הושמטו.
³ התוספות - הושמטו.
⁴ התוספות - הושמטו.